

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

22.01.2021 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

Novini.bg

✓ АОБР представя приоритетите си за 2021 г.

Асоциация на организациите на българските работодатели (АОБР) ще даде пресконференция, на която ще бъдат представени приоритетите на организацията за 2021 г. Събитието ще се състои на 25 януари 2021 г. (понеделник) от 12:00 ч. в Пресклуб БТА, съобщават от пресцентъра на АОБР.

Участие в пресконференцията ще вземат: Васил Велев, председател на Асоциация на индустриалния капитал в България, Радосвет Радев, председател на Българска стопанска камара, Цветан Симеонов, председател на Българска търговско-промишлена палата и Кирил Домусчиев, председател на Конфедерация на работодателите и индустриалците в България. АОБР обединява национално представителните работодателски организации АИКБ, БСК, БТПП и КРИБ. Основна цел на организацията е да консолидира, балансира и представлява интересите на членовете си. Заетите в предприятията, членуващи в четирите работодателски организации представляват 82% от всички заети у нас. А брунтата добавена стойност, която произвеждат е 86 на сто.

През 2021 г. ротационен председател на АОБР е Асоциация на индустриалния капитал в България.

[Монитор](#)

✓ 300 млн. лв. крие на година интернет търговията

20 000 онлайн продавачи регистрирани в НАП, захвърлят касовите апарати

Купувачи ще получават директно на телефона фискалните бонове

300 млн. лева укрити данъци и осигуровки средно на година не влизат в хазната от онлайн търговията. Данните са на приходната агенция, а сумата се увеличава с всяка изминала година заради дигитализацията на бизнеса и търсенето на нови канали за продажба. Пандемията подпомогна също родните фирми бързо да влязат в час с технологиите за продаване онлайн, но увеличи и нелегалните практики.

До момента в Националната агенция по приходите (НАП)

регистрирани са над 20 000 електронни магазина.

Колко още се крият в платформи за обяви и социални мрежи, не е ясно. Не е тайна обаче, че след ресторантьорите нелегални онлайн търговци са най-честите укривачи данъци. Само в първия месец на годината приходната агенция е успяла да разкрие 25 млн. лева невнесени в бюджета, които след това са били декларирани. „Купуват стоки от китайски сайтове, които след това препродават през различни платформи за търговия и крият приходите“, смята Ясен Танев, информационен анализатор и председател на УС на асоциацията за развитие на бизнес софтуер (БАРБС). Според него една от мерките е свързване на всички онлайн магазини към сървърите на НАП и така

всяка поръчка, минала през нета, ще бъде ясна за данъчните

За да стимулират търговците да излязат на светло, до края на януари работна група с представители на НАП, неправителствени организации и бизнеса ще предложат насоки за промените, така че да се облекчи работата на онлайн продавачите, но и да се намали рискът за фиска.

Сред облекчаващите режими е широко оповестеното решение онлайн търговците да издават електронни касови бележки, наречено разговорно „софтуерна фискализация“. Това представлява обмен на електронни фискални документи по сигурен канал към НАП и гарантира, че клиентът ще получи разписка по имейл за своята покупка едва след като в НАП са получили и удостоверили нейната фискализация.

„Документът може да не е фискална касова бележка, издадена от фискално устройство, а може да е някакъв вид информационен бон, който да бъде изпратен по електронна поща или по друг технически начин

За целта търговците трябва да обявят в НАП всички платежни сметки, по които получават картови плащания. Освен това съответният платежен оператор, през който минават тези картови плащания, да изпраща периодично данни в НАП за броя на транзакциите и тяхната стойност“, посочи говорителят на НАП Росен Бъчваров. Така хиляди търговци в нета няма да плащат в бъдеще за касови апарати и тяхната поддръжка, а може да използват принтери едва за десетки левове.

Все още не е ясно кога новото изискване ще влезе в сила. Не се предвижда по веригата да има посредник - фискален оператор. Така няма и услугата да се оскъпи излишно, стана ясно на една от срещите на работната група.

Според Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ) все по-голям дял от търговския оборот на бизнеса преминава през електронна търговия и е необходимо НАП да работи за подобряване на средата, като се даде възможност на българския бизнес да бъде конкурентен. Решението смятат, че се състои в изграждане на предвидима и съобразена с последните тенденции в търговията среда, която дава възможност за използване на електронни пари,

криптовалути и други платежни средства, които постепенно изместват парите в брой

Предвижда се режимът на софтуерна фискализация да бъде алтернативен, а не задължителен. Той е трудно приложим при търговци, които извършват продажби чрез Амазон или други подобни онлайн търговци заради техническата интеграция с платформите. Режимът трябва да се прилага за всички видове плащания, които предлага съответният магазин.

Големите вериги също ще може да се възползват от облекчението, като предоставят бележки директно до телефоните на клиентите си. Това вече прави „Лидл“ в магазините си - в момента купувачите със смартфони и изтеглили приложението „Лидл Плюс“ получават хартиена и дигитална бележка. В бъдеще ще остане само дигиталната.

Комисията за защита на потребителите заедно с НАП, неправителствени организации и бранша ще опитат да докажат предположение на търговците, че нелоялните към държавата продавачи, неплащащи данъци и такси, вероятно допускат и други нарушения спрямо потребителите. Така „ще бъдат разделени добрите от лошите“, смята Бъчваров.

Важни обществено-икономически и политически теми

БНТ

✓ Промени в Закона за енергетиката: Предлага се НЕК да не е обществен доставчик

Ремонт на Закона за енергетиката. Причините - стимулиране на производителите на зелена енергия заради ограничаването на въглеродните емисии и предстоящата пълна либерализацията на енергийния пазар.

Предвижда се още да отпадне т.н. студен резерв, за който България харчеше милиони всяка година чрез договори с въглищните централи. Премахва се 5-процентната такса, която досега плащаха производители на фотоволтаична енергия. От ДПС предложиха Националната електрическа компания вече да не доставя ток за бита, но предложението беше оттеглено, след като от БСП и ГЕРБ изразиха резерви.

С промените в Закона за енергетиката се предлага България да може да отказва достъп до инфраструктурата на газопровода Балкански поток, фондът за Енергийна сигурност да поема лихвите по кредитите на проекти, които са свързани с енергийната ефективност, да отпадне т.нар. студен резерв.

България харчеше милиони всяка година, за да сключва договори с въглищните централи, които при нужда, през студените зимни месеци, да включват допълнителни мощности за производство на ток. Предвижда се още да отпадне 5-процентната такса, която досега плащаха производители на фотоволтаична енергия.

От ДПС поискаха токът за бита да се купува от борсата от енергодружествата, които ще го доставят на домакинствата вместо Националната електрическа компания. Мотивът - с предстоящата през лятото либерализация на електроенергийния пазар се обезсмисля функцията на НЕК.

Раманад Аталай заяви: "Предлагаме НЕК вече да не изпълнява функциите си на обществен доставчик. На 1 юли 2021 г. трябва да имаме пълна либерализация на пазара. Сега сме януари. Ако не направим пълната либерализация, това означава, че влизаме в изборния период. Това означава, че законът, който имаме пред нас, включително и директивите досега представени от ЕС, не се изпълняват".

От БСП останаха изненадани от предложението.

Таско Ерменков - депутат от БСП за България, заяви: "Може да си стигнал до извода, че да превозиш една стока, ще ти трябва кон и каруца, обаче да си поставил каруцата пред коня и нищо няма да се получи в крайна сметка. Това е и, за съжаление, и което се случва с предложението на г-н Аталай, защото не можем да говорим за кардинални промени в енергетиката, каквито се предлагат в момента от него, без Министерството на енергетиката да си е направило труда да направи една що годе приемлива стратегия за устойчиво енергийно развитие - какви ще са отделните етапи, какви ще са приоритетите, какво ще струва това на държавата. Всяка една такава стъпка може да е правилна посока, но може да оправдае поговорката, че пътя към ада е постлан с добри намерение".

От ГЕРБ не подкрепят идеята.

Валентин Николов - председател на комисията по енергетика, ГЕРБ, заяви: "Това не е начинът между първо и второ четене, без обществена дискусия, да се входират тези текстове. Това до изборите няма как да се случи и се надявам, че след изборите ще има ново правителство, което ще съумее да реши този проблем, а ние му оставяме това наследство, което ще могат да правят в Закон за енергетиката".

След като не срещнаха подкрепа, ДПС оттеглиха предложението.

Парламентът прие Електроенергийният системен оператор да осигурява необходимите резерви чрез търгове с електроцентрали, вместо досегашната практика да се плащат милиони на тецовете в аванс за т.нар. студен резерв.

Малките производители на ток вече ще продават на борсата, а покривните фотоволтаични централи ще могат директно да подават ток на своите съседи без нуждата от присъединяване към преносната мрежа от ЧЕЗ, ЕВН или Енерго Про.

✓ 8 000 фирми са поискали подкрепа с оборотен капитал за 89 млн. лв.

Над 8100 търговци са поискали подкрепа с оборотен капитал чрез Националната агенция за приходите до 16.30 ч. вчера, когато изтече крайният срок за кандидатстване. Общият размер на поисканата подкрепа е 115 млн. лв.

По тази схема търговците, засегнати от противоепидемичните мерки, наложени с 4 заповеди на министъра на здравеопазването получават 20 % или 10 % от оборота си за съответните периоди на 2019 г. или 2020 г., припомнят от НАП. Отпускането на безвъзмездната финансова помощ става в срок до 7 дни от одобрението на проектното предложение. Изплащането на сумите ще започне през идната седмица, като от приходната агенция очакват да платят по сметките на дружествата над 30 млн. лв. до 28 януари.

Одобрените кандидати ще бъдат оповестени в сайта на НАП до края на деня днес, 22 януари, а точният размер на безвъзмездната помощ ще бъде зареден автоматично в системата ИСУН, където данните могат да бъдат видени от всеки кандидат.

"Бизнесът, засегнат от противоепидемичните мерки, има нужда от тази подкрепа и то бързо. Очаквам през следващата седмица да разплатим над 30 млн. лв., което поне малко да улесни засегнатите от противоепидемичните мерки. Екипът на НАП положи извънредни усилия това да се случи, за което искрено им благодаря", каза изпълнителният директор на приходната агенция Галя Димитрова.

✓ Ресторантьорите излизат на национален протест на 27 януари

Собствениците на заведенията реагираха остро заради продължаващата забрана да отворят. От Българската асоциация на заведенията и Сдружението на заведенията в България обявиха, че организират национален протест.

От бранша очакваха да има решение за отваряне на заведенията, но след вчерашния брифинг такава новина не дойде. Разхлабване на мерките ще има в образователната система, но заведенията остават затворени. Разрешават се само доставки по домовете. Ресторантьорите протестираха срещу дългото спиране на работата им, докато други търговски сектори, несвързани със стоки от първа необходимост, работят. Казват, че няма стабилна програма за компенсация на загубите.

Загуба на работни места, фалити - така очертават картината, а единственият изход виждат с отваряне на ресторанти и кафенета. Заради отлагането на това решение, готвят протест за 27 януари. На въпрос дали биха направили друг компромис - те отговориха, че няма какво друго да се направи вече, а да се отворят заведенията, защото местата са крайно редуцирани, дезинфекцията е пълна и са от най-проверяваните. Освен това са недоволни от финансовата компенсация, която се бави. Чак след една седмица ще има раздвижване по този въпрос. Досега са направили всички стъпки.

"Обявихме стачна готовност, с която искаме да покажем, че нашите членове вече са на границата на търпението си и трябва да изпълним тяхното желание, а то е да работят от 1 февруари, така както им беше обещано няколко пъти вече. И второто желание беше: ако не ни отворят на 1 февруари, да се организира национален протест. Днес не получихме никакъв отговор. Ние изпълняваме желанието на нашите членове", коментира председателят на Сдружението на заведенията Емил Коларов.

✓ Лидерите от ЕС: Сертификатът за ваксиниране не бива да се превръща в паспорт за пътуване

Лидерите на държавите от Европейския съюз вече повече от 4 часа заседават видеоконферентно, за да обсъдят справянето с пандемията от COVID-19. Коментира се създаването на общ европейски сертификат за ваксиниране и мерките за предотвратяване на трета вълна на заразата.

Един от големите въпроси е европейският сертификат за ваксиниране. Идеята, която Гърция предложи, беше този сертификат да улесни пътуванията това лято, но повечето европейски лидери са изразили позицията, че подобен сертификат не бива да се превръща в паспорт за пътуване, защото това би ограничило и свободното движение на хора.

Това каза и българският премиер Бойко Борисов в прессъобщение, разпространено преди няколко минути от пресслужбата на Министерския съвет. Борисов пише още, че са обсъждали бързото разпространение и мерките, които се вземат срещу новия щам на коронавируса, а също така и желанието на Еврокомисията да се ускори ваксинирането и до началото на лятото да бъдат ваксинирани поне 70% от възрастното население на ЕС. Дали това ще стане, не е ясно, защото има проблем и със забавянето на ваксините - въпрос, който също е бил обсъждан на срещата. Европейски лидери са изразили надежда да се ускорят доставките на ваксините.

Друг важен въпрос, свързан с новия щам, е ограничаването на пътуванията. Някои държави поискаха абсолютна забрана на пътуванията. Очевидно няма да се стигне до такава забрана, но ще има препоръки за ограничаване на несъществените пътувания.

✓ Кои са ключовите номинации за министри на Джо Байдън

Интересно, но и важно е кои са ключовите номинации за министри на новия американски президент Джо Байдън, които станаха ясни вчера.

За първи път Националното разузнаване ще оглави жена. Аврил Хейнс е била на ръководен пост в ЦРУ при Барак Обама. Генерал Лойд Остин - първият афроамериканец, начело на Пентагона. Работил е за Обама и е последният командващ американските сили в Ирак.

Джанет Йелън ще ръководи финансите. Тя е първата жена, начело на Управлението на Федералния резерв между 2014 и 2018 година.

Вътрешното министерство поема за първи път човек от латиноамерикански произход и имигрант: Алехандро Майоркас, при Обама той беше начело на Службите по гражданство и имиграция.

На поста във Външните работи отива Антъни Блинкен. Описва Европа като жизненоважен партньор. Бил е в София през 2016 година.

Часове след като положи клетва, Байдън започна демонтаж на политиките на Тръмп със серия от укази.

Първият е за решителни федерални мерки срещу коронавируса. Други заповеди връщат Съединените щати в Световната здравна организация и в Парижкото споразумение за климата. Отменя се разрешението за строителството на петролопровод от Албърта Канада до Небраска. Отменя се извънредното положение, позволило финансиране на стената по границата с Мексико. Пада и забраната за влизане на лица от някои мюсюлмански държави. Броят на указите на Байдън само през първото денонощие на поста е в пъти по-голям от указите на предшествениците му в първите им две седмици в Белия дом.

БНР

✓ Навършват се 4 г. от встъпването в длъжност на Румен Радев

На 22 януари се навършват четири години от встъпването в длъжност на Румен Радев и Илиана Йотова като президент и вицепрезидент. През последните 12 месеца държавният глава продължи да настоява за промяна на стила на управление, свали доверието си от правителството, а няколко месеца по-късно подкрепи антиправителствените протести и поиска оставките на премиера Бойко Борисов и на главния прокурор Иван Гешев.

Принципните различия между президент и управляващи останаха непреодолими:

"Тази власт се превърна в символ на корупцията и на застоя", каза президентът. Затова Румен Радев продължи да критикува управляващите за липсата на прозрачност и да настоява за промяна "на политическата и на начина на управление".

Пандемията не промени отношенията между президент и премиер: "Ако има нещо по-тревожен от самия вирус, това е демонстрираната безпомощност на българското правителство да се справи с пандемията".

Държавният глава продължи консултациите за промени в конституцията, свързани със съдебната власт, убеден, че са крайно наложителни: "Прокуратурата се очертава все повече като политически играч, който подпомага кризисния пиар на министър-председателя".

След прокурорска акция на "Дондуков 2" и задържане на хора от екипа на президента започнаха протести за оставката на правителството и на главния прокурор. Радев подкрепя искането от първия ден:

"Да изхвърлим мафията от изпълнителната власт, от прокуратурата. Мутри вълн!"

Парламентарните избори ще са редовни, президентът ги насрочи за 4 април, а на консултации за мерките на вота постави въпроса за видеонаблюдение в избирателните секции, гласуване по пощата на българите в чужбина, предложения. които управляващите нарекоха "екзотични".

"Аз мога да нарека екзотична идея да се напише конституция за един ден, но да се гарантира конституционното право на глас на всеки един българин, това е политическа отговорност", отвърна президентът.

Държавният глава все още не е обявил дали ще се кандидатира за втори мандат.

✓ Депутатите обсъждат на първо четене промените, свързани с предстоящото гласуване

Промените в Закона за извънредното положение, внесени от ГЕРБ и "Обединени патриоти", които позволяват на карантинирани да гласуват на предстоящите парламентарни избори в мобилни или в разкрити в болниците секции, влизат в пленарната зала на първо четене.

Управляващите предлагат изработването на специални правила за гласуване, които да гарантират живота и здравето на избирателите и членовете на секционните комисии да се възложи на Централната избирателна комисия. Тук е и категоричното несъгласие от страна на БСП.

В правната парламентарна комисия социалистите остро критикуваха предложението на ГЕРБ. Според червените депутати отговорността за безопасното протичане на изборите трябва да е на Министерския съвет или на здравните власти:

"И вече виждам как министър-председателят, който би трябвало да носи цялата отговорност, би трябвало да решава той или конкретен вицепремиер ще заеме поста на арбитър. ще изчака да види общественото мнение какво е, да се скара единият щаб с другия, да изразят противоположни тези и той мъдро да отсъди, да поощри или да порицае някого. Никои не е гласувал да го управлява Централна избирателна комисия или пък някакъв щаб", заяви Явор Божанков от БСП.

Управляващите приеха тези възражения като оправдание за евентуална загуба на предстоящия вот.

Промените предвиждат още карантинирани гласоподаватели да могат да гласуват с подвижна избирателна кутия или в отделни избирателни секции. Предлага се и хората с изтекли документи за самоличност в страната и чужбина да могат да гласуват с тях.

В парламентарния контрол ще участва здравният министър Костадин Ангелов. Той ще отговаря на въпроси за Националния план за ваксиниране срещу Covid-19, както и за броя на ваксините, получени у нас.

✓ НС одобри облекчаване на регистрацията на обекти за снабдяване с горива

Депутатите облекчиха вчера режима на обектите за снабдяване на горива.

Това стана с приетите на първо четене промени в Закона за административното регулиране на икономическите дейности, свързани с нефт, внесени от депутатите от ВМРО.

До момента съществува разрешителен режим за поставяне на подвижни обекти, от които може да се зареждат горива, но на практика фирмите не могат да изкарат разрешително.

С приетите на първо четене промени се премахва съществуващата административна тежест, която затруднява работата на няколко сектора в икономиката. Така аргументира поправките вносителят Юлиан Ангелов от ВМРО:

„Касае над 1000 български фирми, основно с транспортна дейност, превозвачи, които до момента не получиха възможност да регистрират своите вътрешни обекти“.

Румен Гечев от БСП изрази съмнение в промените, защото не са разгледани от ресорната комисия и се правят месеци преди изборите:

„Вие предлагате промяна в закон, който твърдите, че ще доведе до увеличение в бюджетните приходи, един месец преди изборите. Защо елиминираме бюджетна комисия?! Много подозрително това и аз съм изумен. Уважаеми колеги, тия номера един месец преди изборите не ги прилагайте!“.

Според вносителите промените, освен че ще облекчат режима за снабдяване на горива, ще намалят и сивия сектор.

✓ **Магазините за онлайн продажби ще могат да издават електронни касови бележки**

Магазините за онлайн продажби ще могат да издават електронни касови бележки, когато продуктите са платени с банкова карта.

Това предвиждат промени в Наредба Н-18, публикувани за обществено обсъждане.

При плащане в брой ще се дава хартиена касова бележка, но онлайн търговията ще бъде улеснена с електронен фискален бон, става ясно от предложените промени в Наредба Н-18.

С тези промени отпада и ограничението със софтуера на електронния магазин да се управляват само онлайн продажбите.

Така със същия софтуер ще могат да се управляват и всички продажби, включително и тези в традиционните магазини.

В новите текстове са отразени и промените в закона за ДДС, които дават възможност на търговците да използват единствено по желание регистриран в Националната агенция за приходите софтуер за управление на продажбите или така известното СУБТО.

✓ **Влошаване на европейските потребителски нагласи през януари**

Потребителското доверие в еврозоната и в рамките на целия Европейски съюз се влоши малко по-рязко от очакваното през януари, показват предварителни резултати от редовно проучване на Европейската комисия.

Отслабването на потребителските нагласи вероятно се дължи на настоящата силна вълна на коронавирусни инфекции на стария континент, която доведе до допълнително затягане и удължаване на действието на строгите протиепидемични мерки в голяма част от европейски държави.

Индексът на потребителското доверие в еврозоната се понижава през януари с 1,7 пункта до -15,5 пункта, след като в края на 2020 г. нарасна изненадващо до -13,8 пункта, достигайки най-високо ниво от началото на пандемията.

Очакванията на финансовите пазари бяха за малко по-сдържано понижение на индекса до -15,0 пункта.

Аналогичният индекс на потребителските нагласи в рамките на целия Европейския съюз се понижава през януари с 1,6 пункта до -16,5 пункта.

И двата индекса, определяни от ЕК, остават далеч под техните осредни дългосрочни нива съответно от -11,0 пункта за еврозоната и от -10,6 пункта за ЕС, след като през април 2020 г. те доближиха рекордните дъна от Голяма рецесия през 2009 г., посочва Европейската комисия.

Окончателните резултати от проучването на Европейската комисия ще бъдат оповестени на 28-и януари 2021 г., когато ще бъдат представени и данните за икономическите и бизнес нагласи на стария континент през първия месец на новата година.

Графики на потребителските нагласи в ЕС и еврозоната

✓ **ЕП призовава за законодателен акт, регулиращ работата от дома**

Европейският парламент (ЕП) призовава Европейската комисия да предложи законодателен акт, който позволява на хората, работещи с цифрови устройства, да ги изключват извън работното време.

Също така с него трябва да се определят минимални изисквания за работа от дома, както и да се изяснят условията на труд, работното време и времето за почивка.

Увеличеното използване на цифрови ресурси за служебни цели доведе до културата „винаги на линия“, което има отрицателно въздействие върху равновесието между професионалния и личния живот на служителите, заявяват евродепутатите.

Те са на мнение, че правото на откъсване от работната среда е основно право, което позволява на работещите да се въздържат от участие в свързани с работата задачи, като например телефонни обаждания, електронни писма и друга цифрова комуникация, извън работното време.

Евродепутатите насърчават страните членки да предприемат всички необходими мерки, за да позволят на работниците да упражняват това право, включително чрез колективни споразумения между социалните партньори.

✓ ЕЦБ запази непроменена настоящата си лихвена и парична политика

Европейската централна банка остави без промяна основните си лихви и стимулиращата парична политика, като в същото време остави "вратата отворена" за допълнителни мерки с оглед на влошаващите се икономически перспективи заради разпространяващата се коронавирусна пандемия и свързаните с нея рестриктивни мерки в страните членки на еврозоната. По този начин се оправдаха очакванията на финансовите пазари.

На вчерашното си първо за новата година редовно заседание ЕЦБ запази без промяна основната лихва по операциите за рефинансиране (т.нар. "репо лихва") на ниво от 0,00% и заемната си лихва на ниво от 0,25%. Тя остави без промяна депозитната лихва от -0,5%, което означава, че на свободните резерви на търговските банки от еврозоната ще продължава да бъде налагана "наказателна" лихва от 0,5 на сто.

Управителният съвет потвърди, че ключовите лихвени проценти на ЕЦБ да останат на сегашните си или на по-ниски нива, докато не се види, че инфлационните очаквания се приближават стабилно до ниво, което е достатъчно близко до, но под 2% в рамките на прогнозния хоризонт, като едно такова сближаване да е последователно отразено в основната динамика на инфлацията.

Централната банка запази общия размер от 1,85 трлн. евро на "Пандемична програма за извънредни покупки" (PEPP) - допълнителната програма за покупки на активи заради Covid-19, известна като "количествени улеснения", след като на [заседанието през декември 2020 г. тази програма беше увеличена с 500 млрд. евро](#), а нейният срок беше удължен поне до края на март 2022 г. (удължаване с 9 месеца). Във всеки случай Управителният съвет ще извършва нетни покупки, докато прецени, че фазата на коронавирусната криза е приключила, се посочва в днешното решение на ЕЦБ.

Покупките по програмата PEPP ще се извършват, за да се запазят благоприятни условия за финансиране през периода на пандемията, посочи централната банка и добави, че тя може да бъде калибрирана отново, ако е необходимо, за да се поддържат благоприятни условия за финансиране в подкрепа на противодействието на негативния пандемичен шок. "Ако могат да се поддържат благоприятни условия за финансиране чрез потоци за закупуване на активи, които не изчерпват обхвата на хоризонта на нетната покупка на PEPP, размерът на тази програма не трябва да се използва изцяло", допълни ЕЦБ.

Нетните покупки по програмата за закупуване на активи (APP) също ще продължат с месечен темп от 20 милиарда евро. Управителният съвет продължава да очаква месечните нетни покупки на активи в рамките на APP да продължат толкова дълго, колкото е необходимо, за да се засили приспособителното въздействие на лихвените проценти, и да приключат малко преди да започне да се повишават ключовите лихвени проценти на ЕЦБ.

Въпреки че не се наблюдават по-нататъшни промени в политиката в продължение на месеци и евентуално през цялата настояща година, разширяването на протиепидемичните мерки и локдауни и бавният темп на ваксинациите срещу Covid-19 сякаш не потвърждават прогнозата на ЕЦБ за бърз икономически скок в еврозоната от второто тримесечие и повишават риска, че ще бъдат необходими повече стимулиращи политики по-скоро, отколкото по-късно.

"Управителният съвет продължава да бъде готов да коригира всички свои инструменти, според случая, за да гарантира, че инфлацията се движи към целта си по устойчив начин", заяви ЕЦБ след края на редовното си заседание.

Повишеният риск за икономическите перспективи вероятно ще бъде във фокуса на пресконференцията на президента на ЕЦБ Кристин Лагард от 15:30 ч. българско време. Мнозинството икономисти и анализатори обаче очакват Лагард да бъде по-балансирана по време на пресконференцията, аргументирайки се, че дългосрочните икономически перспективи остават като цяло непроменени, дори ако предстоящото тримесечие или дори и следващото се окажат по-слаби от досегашните прогнози.

✓ Лагард: Пандемията продължава да представлява заплаха за икономическия растеж

Председателят на Европейската централна банка (ЕЦБ) Кристин Лагард заяви в четвъртък, че "остават в сила рисковете в посока надолу относно перспективите за икономическия растеж в еврозоната, но са по-слабо изразени".

Говорейки на пресконференция след края на [първото за годината заседание на ЕЦБ](#), г-жа Лагард отбеляза търговската Брекзит сделка с Обединеното кралство и кампанията за ваксинация срещу коронавируса като окуражаващи фактори за перспективите за световната икономика.

Тя обаче предупреди, че **пандемията и нейните последици продължават да представляват заплаха за растежа**.

Според нея е "тревожен" темпът, с който новите коронавирусни щамове са се разпространили в цяла Европа. Тя добави, че локдауните, въведени от някои страни, също вероятно ще попречат на икономическото възстановяване от коронавирусната криза.

"Очевидно пандемията се е влошила, рестриктивните мерки са затегнати и за някои от държавите членки те са удължени", отбеляза Лагард и прогнозира, че новите варианти на Covid-19, открити в Южна Африка и Бразилия, могат да принудят европейските страни да посегнат към "още по-строги мерки напред".

Европейската икономика вероятно се е свила през последното тримесечие на 2020 г.

Кристин Лагард добави, че икономиката на еврозоната вероятно се е свила през четвъртото тримесечие на миналата година и че пандемията Covid-19 ще продължава да тежи върху икономическата активност, особено в сектора на услугите, и през първото тримесечие на 2021 г.

Цялостните данни ще бъдат взети предвид на следващото заседание на ЕЦБ през март, добави тя.

Шефът на ЕЦБ предупреди, че **"остава висока несигурността" относно скоростта на ваксинирането срещу коронавирус** и че ще отнеме време за достигането на широко разпространен имунитет.

"Като цяло входящите икономически данни потвърждават предишната ни изходна оценка за изразено краткосрочно въздействие на пандемията върху икономиката и продължителна слабост по отношение на инфлацията", заяви тя на днешната пресконференция.

Европейските правителства трябва да ускорят прилагането на Фонда за възстановяване от Covid-19 в размер на 750 млрд. долара.

Лагард призова европейските правителства да ускорят прилагането на Фонд за възстановяване от коронавируса, за да помогнат за постигането на по-бърз и по-равномерен постпандемичен икономически преход.

Пакетът от 750 милиарда евро трябваше да започне да функционира незабавно, подчерта тя.

"ЕЦБ призовава държавите членки да ускорят процеса на ратификация, да финализират своевременно своите планове за възстановяване и устойчивост и да разпределят средствата за продуктивни публични разходи", заяви Лагард на първата за годината пресконференция на централната банка.

Въпросът с цифровото евро е сложен и ще отнеме години.

Шефът на ЕЦБ се опита да "омаловажи очакванията", свързани с цифровото евро, заявявайки, че това е сложен въпрос, който "ще отнеме няколко години". Тя каза, че ЕЦБ вероятно ще реши през април дали и по какъв начин да продължи със създаването на собствена цифрова валута, като добави, че банката все още не е взела решение за "технологичния гръбнак", който да я подкрепи.

"Ако се изпълни добре, ще бъде от полза за всички граждани", каза Лагард. Тя също така увери, че евробанкнотите ще съществуват винаги едновременно с цифровото евро и обясни, че процесът по създаването му трябва да се извърши "без да се нарушава текущата финансова сцена, нито да се застрашава трансмисията на паричната политика, което имаме в момента".

ЕЦБ следи обменния курс на еврото.

Председателят на ЕЦБ посочи, че централната банка следи обменния курс на еврото.

Централната банка е наясно, че валутните курсове "оказват влияние върху цените" и по този начин върху прогнозата на ЕЦБ за инфлацията, каза тя по време на пресконференцията.

"Ще бъдем много внимателни", подчерта Лагард и добави, че "всички инструменти могат да се регулират и нищо не трябва да се отхвърля".

✓ Посланик Мустафа: Трансатлантическите отношения ще станат по-силни, България ще продължи да бъде важен съюзник

Станахме свидетели на мирно предаване на властта, отбелязва дипломатът след встъпването в длъжност на новия американски президент

Интервю на Ирина Недева с Н.Пр. Херо Мустафа, посланик на САЩ в България

В първото си интервю за българска медия след встъпването в длъжност на президента Джо Байдън посланикът на Съединените щати в България Н. Пр. Херо Мустафа изрази увереност, че с новата американска администрация трансатлантическите отношения с Европейския съюз ще станат още по-силни.

По думите ѝ мирното предаване на властта и възстановяването на ценностите на управлението чрез избори, свободата на словото и събиранията, са в сърцевината на американската демокрация.

„Встъпването в длъжност на нов президент е красиво, символично събитие, което ме изпълва с огромна гордост и благоговение за всичко това, което Америка олицетворява“, отбеляза в предаването „Хоризонт до обед“ посланикът на Съединените щати в България.

„Ние провеждаме церемонии по встъпване в длъжност на всеки четири години от 1789 година насам. Тези обвързани с демокрацията институции и традиции са важни и вчерашната церемония ме развълнува истински, както при всяко встъпване в длъжност. Това е подновяване на ангажимента на Америка към идеалите на демокрацията“, смята Н. Пр. Херо Мустафа.

„Вчера станахме свидетели на мирно предаване на властта. Бившият президент Тръмп пожела на новата администрация на Байдън голям късмет и успех и каза също, че бъдещето на нашата страна никога не е било по-добро. Нашата демокрация е била поставяна на изпитания и в миналото, но винаги е излизала по-силна от тези изпитания“, заяви още посланикът.

Като пример Херо Мустафа посочи възможността на досегашния президент Тръмп да внесе пред съда твърдения за измами по време на изборите през ноември дори пред Върховният съд.

„И по всички 60 дела съдиите проведоха справедливи съдебни процеси, произнесоха се със съдебни актове съгласно американското право, и в много от случаите тези съдебни актове дори бяха постановени от съдии назначени от същия президент – ето това е силна демокрация“.

В отговор на въпрос какво е основното предизвикателство за президента Джо Байдън, който встъпва в длъжност за пръв път в условията на продължаваща процедура по импийчмънт на предшественика му Доналд Тръмп, Херо Мустафа коментира:

„Предизвикателството е същото като това, пред което са били изправени всички неотдавнашни президенти – да насърчат единството, както и пътя напред на нашата страна. Работила съм с Джо Байдън преди и знам, че той е обединител. В речта му също бяха посочени важните теми – любов, надежда, оптимизъм – точно това олицетворява Америка. С единство можем да постигнем велики неща – вчера Джо Байдън каза, че това е бил ден на демокрацията и аз вярвам в това“.

По отношение на новата външна политика на САЩ и въпросите за връщане към трансатлантическото сътрудничество в пълнота, посланикът на САЩ заяви:

„Рано е да се каже какво би предприела новата администрация, те са от ден на новата си служба и очевидно приоритет ще бъде справянето с пандемията, наред с това аз съм уверена, че отношенията с Европейския съюз, които са били винаги важни, ще станат по-силни. Очаквам с нетърпение още по-близко сътрудничество с моите колеги от Европейския съюз. Във връзка с предприети по – рано действия можем да открием важни области със световен приоритет като климат, кибер въпроси и нововъзникващи технологии.“

На въпрос за точките на напрежение и в каква посока ще е промяната на политиката към Русия Херо Мустафа уточни:

„Нашият нов държавен секретар- г-н Антъни Блинкън, който е номиниран за длъжността и надяваме се ще получи потвърждение на своята номинация пред Конгреса съвсем скоро, ще продължи да работи по тези въпроси. Аз не искам да изпреварвам събитията, но тези въпроси не са нови за нашите законодателни органи и съвсем скоро ще чуем информация от Конгреса и тогава ще можем да говорим по -подробно.“

Относно газовите проекти като "Турски поток" и "Северен поток" Херо Мустафа изтъкна:

„Енергетиката е важен въпрос за американските администрации през последните две десетилетия и новата администрация ще продължи да се съсредоточава върху въпросите на енергетиката. Относно въпроса ви за "Турски поток", "Северен поток" и останалите тръбопроводи, аз ще изчакам новата администрация да предложи своята посока на движение, преди да коментирам.“

По темата за Близкия изток и какво да очакваме в политическите взаимоотношения там, като се има и предвид, че Херо Мустафа е била съветник на Байдън, докато той е бил вицепрезидент, посланикът на САЩ посочи:

„Аз бях съветник по въпросите на Близкия Изток и на Южна и Централна Азия. Традицията е дипломатите да изчакат администрацията да отговори на тези въпроси директно, след като са готови с отговорите каква посока ще следват.“

Какво ще е най-важното за новата администрация във връзка с отношенията на САЩ и България - важно ли ще е спазването на върховенството на закона?

„Новата администрация е на служба по-малко от ден. Но това, което аз мога да кажа със сигурност, е, че България ще продължи да бъде важен съюзник за Съединените щати. Аз ще продължа да работя в тази посока, както съм работила и в последната година. Сега повече от всякога ние имаме нужда да подкрепим нашите партньори включително и за опазване на върховенството на закона.“

Херо Мустафа коментира още, че ще продължат да подкрепят различните етнически общности и вероизповедания, както и уязвимите от социално изключване общности в България. Като пример за това Мустафа посочи назначенията в кабинета на Джо Байдън, в който има голямо разнообразие – има много жени, които участват в него.

„От събитията в САЩ до днес разбрах, че въпреки всичко американските граждани желаят нашата жизнена демокрация да продължи да функционира и вярват в процесите, които гарантират правителство на народа и мирно предаване на властта.“ Според посланика на Съединените щати в България Херо Мустафа думата, която ще използват историците, за да опишат тази ера от американската история е „устойчивост“ .

„Насилието и беззаконието нямат място в никоя демократична система. Но това, което е важно за мен след събитията от безредиците на Капитолия, е бързото възстановяване на реда и изправяне пред правосъдието на нарушилите закона.“

За първи път в историята цветнокожа жена стана вицепрезидент на Съединените щати. Според Херо Мустафа има много удивителни жени не само в политиката и дипломатията, но и в журналистиката навсякъде по света:

„Жените могат да променят всичко на световната политическа система - това е моят отговор.“

Цялото интервю чуйте в [звукския файл](#).

[Сега](#)

✓ Авария спря Пети блок на АЕЦ "Козлодуй"

Авария е спряла работата на Пети блок в АЕЦ "Козлодуй", съобщи по БНТ депутатът от ДПС Рамадан Аталай, който е член на Комисията по енергетика в парламента.

Той заяви, че информацията, която има, е от изпълнителния директор на АЕЦ "Козлодуй".

В 1:17 ч при технологична операция е задействана автоматичната защита на блока. Направени са необходимите действия и работата му пак ще бъде възстановена, обясни Аталай. Проверени са всички системи. Няма нещо, което да притеснява обществото, категоричен е депутатът.

Пети блок на АЕЦ „Козлодуй“ е изключен от енергийната система минути след 1 часа тази нощ. Причината е задействане на защита по време на рутинни операции. Няма отклонение от нормалната радиационна обстановка, съобщиха от атомната централа. В момента се извършват подготвителни дейности за пускане на блока, което се планира да стане до края на деня.

България има два работещи 1000-мегаватова реактора в единствената си атомна електроцентрала. Тя затвори първите четири реактора заради влизането си в ЕС, с което се отказа от половината си ядрени мощности. Тази седмица правителството реши да проучи изграждането на седми реактор, за който ще бъде използвано оборудване, купено за неизградената АЕЦ "Белене".

✓ Нова система за кандидатстване за COVID-помощи изненада туроператорите

СУНИ заменя ИСУН, тепърва се обучава персонал да работи с нея

Нова система за електронно кандидатстване за ковид-помощи изненада туроператорите. Тези дни министърът на туризма Марияна Николова ги е информирала, че за обещаната безвъзмездна помощ от 51 млн. лв., те ще трябва да използват

съвсем нова платформа, а не позната досега ИСУН - информационна система за управление и наблюдение на средствата от еврофондовете.

Използването на т.нар. СУНИ - Системата за управление на националните инвестиции, се налагало, защото осигуреното финансиране не било от еврофондовете, а от държавния бюджет.

"За първи път чуваме за тази система. Притеснени сме, защото ни беше обяснено, че тя е съвсем нова и тепърва се обучава персонал да работи с нея. Ние ще сме първите, които ще я използваме, и не се знае как ще протече процедурата и дали няма да се получи сериозно забавяне на помощите", обясни за "Сега" Димитър Попов, председател на Асоциацията на туроператорите и туристическите агенти (АБТТА).

От АБТТА припомнят обещанието на вицепремиера Николова, че въпросните 51 млн. лв. ще бъдат преведени още през декември на туроператори и туристически агенти, чиято дейност с малки изключения е блокирана от пролетта на 2020 г. Сега става ясно, че кандидатстването за помощта ще стартира евентуално на 25 януари.

От асоциацията са направили проверка за новата система СУНИ и са установили, че Министерски съвет е сключил договор за нейното разработване с частна фирма още на 14 декември 2019 г. със срок на изпълнение 9 месеца. "Т.е. през август 2020 г. е трябвало тази система да заработи. Сега изведнъж се оказва, че тя тепърва се внедрява и тества. Защо държавната администрация е проспала времето от август досега?", пита Попов.

Вицепремиерът Марияна Николова е уверила представителите на туристическия бранш, че максимално бързо персоналът ще бъде обучен да работи със СУНИ и ще започне прием на заявления за помощи. Процедурата отново щяла да бъде опростена, без много документи.

През ноември 2020 г. от държавния бюджет бяха отделени 51 млн. лв. целево за туроператори и туристически агенти, с които приоритетно да бъдат възстановени парите на клиентите за неосъществените екскурзии и почивки. Пътванията масово пропаднаха още при първото затваряне на редица държави през пролетта на 2020 г. По информация на бранша става дума за около 300 000 клиенти, като 60% от тях настояват да си получат парите обратно, вместо да ползват ваучери за алтернативни пътувания. България е заплашена от санкции от Брюксел заради неразплатените навреме пари на потребителите, а крайният срок за връщането им според закона за извънредното положение изтича през март-април.

Безвъзмездната помощ, която очакват в случая туроператорите, е в размер до 4% от оборота им за 2019 г.

В края на 2020 и началото на 2021 г. туристическите агенции вече получиха от ОП "Иновации и конкурентоспособност" 10 млн. лв. ковид-помощи за покриване на текущи оперативни нужди. Тези средства обаче се оказаха символични - близо 800 фирми получиха едва 1% от оборотите, като за някои сумите бяха под 100 лв.

В сряда вицепремиерът и министър на туризма Марияна Николова е обсъдила схемата за дофинансиране на компаниите заради проблема с предплатените пътувания и с Обединение "Бъдеще за туризма". От обединението за пореден път са повдигнали въпроса за създаване на Гаранционен фонд, който да обезщетява туристите при пропаднали пътувания и почивки, става ясно от прессъобщение на министерството.

През лятото на 2020 г. от бранша предложиха да се създаде гаранционен фонд на мястото на сегашните застраховки "Отговорност на оператора", които в условията на COVID-пандемията се оказали неработещи. Дори някои застрахователи прекратиха предсрочно договорите си по застраховката "Отговорност на оператора", която е задължителна по закон и без нея туристическите агенции не може да работят. [Товава бяха лансирани два варианта за набиране на капитал в гаранционния фонд](#) - да се пълни със символични такси от всеки пътник или да се налеят средства от бюджета. Браншът поиска да се създаде работна група и заедно с експерти по оценка на риска да се разгледат предложенията.

ЕКСКУРЗОВОДИ

Екскурзоводите също повече от половин година очакват обещаната финансова подкрепа от държавата, след като от пролетта не могат да работят заради пандемията. Като физически лица те са изключени от схемите за финансово подпомагане по COVID-мерките на правителството. Министерството на туризма има проект за предоставяне на 3 млн. лв. по ОП "Иновации и конкурентоспособност" за целта и обяви, че още набира необходимата информация от страна на сдруженията на екскурзоводите и планинските водачи. Плановете са след 22 януари да е готова пълната документация на обществената поръчка, която ще се проведе за предоставяне на средствата. "Очакваме до края на март да се пристъпи към подписване на договорите с браншовите сдружения, а предоставянето на парите да започне през април", посочи Николова.

✓ КЗК иска да разпитва и претърсва служители на хипермаркетите

Новите идеи на комисията ще затруднят търговията и ще оскъпят стоките

След опитите на земеделския министър Десислава Танева да принуди големите търговски вериги да продават повече български стоки, сега министърът на икономиката Лъчезар Борисов подема нова офанзива за регулиране взаимоотношенията им с доставчиците. Той е вносител на промени в Закона за защита на конкуренцията, които обаче сериозно ще се отразят не само на хипермаркетите, но и на всички търговци по веригата на доставки на селскостопански и хранителни стоки в страната.

Нещо повече, промените в закона ще доведат до сериозно затрудняване на търговията на дребно и до влошаване на бизнес средата у нас, защото въвеждат свръхрегулации, които вредят и на търговците, и на производителите, и на българските потребители. Това алармираха от Сдружението за модерна търговия, в което членуват големите търговски вериги в страната.

Законопроектът е публикуван в Портала за обществени консултации на Министерския съвет дни преди Коледните празници и крайната дата за обсъждането му е 21 януари. По този повод Българска стопанска камара и няколко сдружения на производители и търговци на хранителни продукти настояват времето на обсъждане да бъде удължено с още месец, защото половината от него е съвпаднало с неработните дни около Коледа и Нова година.

Търговци и производители на хранителни продукти и напитки са недоволни, че с предлаганите промени в Закона за защита на конкуренцията се забраняват утвърдени търговски практики, които европейското законодателство не разглежда като "нелоялни". В същото време се предлагат репресивни свръхправомощия на Комисията за защита на конкуренцията (КЗК) да разследва фирмите за нелоялни търговски практики и да налага непропорционално високи глоби на фона на неясни и противоречиви законови текстове.

Като нелоялни търговски практики по веригата за доставки на селскостопански и хранителни продукти законът определя и **напълно забранява плащанията със срок по-дълъг от 30 дни от доставката, едностранната промяна на условията по договора от страна на купувача, налагането на такси на доставчика с плащания, несвързани с продажбата и др.**

"В същото време директивата за нелоялни търговски практики допуска разплащанията на суровини за производство на хранителни продукти и на трайни хранителни продукти да стават до 60 дни", посочват от Съюза на пивоварите и настояват българският закон да бъде съобразен с този срок.

От Сдружението за модерна търговия предупреждават за редица други законови поправки, които надхвърлят изискванията на еуродирективите и сериозно ограничават свободното договаряне между производител и купувач.

Например, без мотиви се забраняват ексклузивните доставки на храни и селскостопански продукти, което на практика е **забрана на "собствените марки" на големите търговски вериги.** "Договорите, които предвиждат ексклузивитет могат да са полезни за конкуренцията на пазара като осигуряват канали за дистрибуция и доставка и намаляват разходите за производство. Подобни договори подпомагат по-малки производители да развият производството, така че да отговорят на нуждите на пазара, и представляват нормална търговска практика, която сама по себе си не застрашава конкуренцията", посочват от сдружението на търговските вериги. И предупреждават, че подобна разпоредба забранява например търговец да възложи на доставчик да произвежда продукти с марка и рецептура на купувача.

Освен това проектът предвижда **забрана на споделянето на транспортни и логистични разходи между доставчика и търговеца** - нещо, което не присъства в директивата на ЕС за нелоялни търговски практики, недоволстват търговците.

"Обичайно търговците на дребно инвестират значителни средства в осигуряването на логистика и транспорт на предлаганите от тях продукти. Това включва изграждане на логистични бази, оборудвани с високотехнологични съоръжения, хладилни инсталации, системи за сортиране и товарене, включително и разработване на съответен софтуер. Сключват се договори с транспортни фирми със специализирани превозни средства, за да не се нарушават температурните изисквания. В ЕС е нормална практика доставчиците да се възползват от модерните логистични решения на търговците и да споделят разходите с тях", посочват от сдружението на търговците. И предупреждават, че подобна забрана, ако се приеме, ще затрудни самите производители, които ще трябва сами да организират транспорта до складовете и дори до търговските обекти за продажба на дребно.

Търговците са обезпокоени от **новите правомощия на КЗК в разследването на нелоялни търговски практики.** При съмнения за нелоялни практики КЗК ще може да разпитва служители на разследваните компании, да ги проверява, да изземва компютри, телефони и документи не само на работното им място, но и в домовете им, като при необходимост ползва съдействие от полицията. "Подобни способности за събиране на доказателства, които нарушават неприкосновеността и правата на служителите и семействата им, може да имат своето място само при тежки нарушения на конкурентното право каквито са картелирането и злоупотребата с монопол, но не и при проверка на отношения между страни по търговски договор", посочват търговците.

Според тях не е необходимо КЗК да се намесва, след като нарушенията на добрите търговски практики при доставките на храни се следят от специализиран орган към земеделското министерство - Агенцията за безопасност на храните.

Със законопроекта се въвеждат също така **сериозни глоби за нелоялни търговски практики в размер до 5% от всички приходи от продажби** на предприятието-нарушител за предходната финансова година. Подобни санкции не се изискват от директивата на ЕС за нелоялните търговски практики и са непропорционално високи спрямо нивото на обществена опасност на този тип нарушения, посочват от Сдружението за модерна търговия. В момента подобна висока санкция се прилага при картелиране и злоупотреба с монопол.

Промените в Закона за защита на конкуренцията не са съпроводени с оценка на въздействието, нито са правени в диалог със заинтересованите страни, се посочва в становищата на засегнатите търговци и производители.

✓ Е-здравеопазването засега е само по телевизията

Лекарите могат да издават електронни рецепти, но се въздържат, защото аптеките още не могат да ги изпълняват

"Първата електронна рецепта в България бе издадена и изпълнена днес, 3 октомври, в град Сливница в рамките на пилотния проект за електронна здравна карта, който се реализира от Министерството на здравеопазването и Националната здравноосигурителна каса".

Новината е истинска и и е от далечната 2007 г., когато тогавашният здравен министър Радослав Гайдарски в присъствието на министъра на държавната администрация Николай Василев дава официално старта на е-рецептата. В този "забележителен" ден (по думите на проф. Гайдарски) тържествено е показан пътят на пациента г-н Славчо Йорданов - от кабинета на неговия общопрактикуващ лекар д-р Елеонора Попова, която го преглежда и предписва лекарствата, до изпълнението на електронната му рецепта в аптеката на магистър-фармацевт Диана Димитрова.

Никой не помни какво се е случило от тогава до сега, нито пък дали проектът е изпълнен освен в Сливница и в село Алдомировци. 13 години по-късно редовно откриваме някоя нова брънка на електронната система - включително и тази седмица, но е-рецепти в България почти няма, да не говорим за цялостно е-здравеопазване, което да спести на пациентите разнасянето на хартии от кабинет на кабинет.

Технически спънки, дълго обжалване на обявени обществени поръчки, интереси за милиони, липса на воля, безхаберие - трудно е да се каже коя от тези причини е основна за дългото неслучване на електронната здравно-информационна система, чието изграждане м.г. изненадващо бе поверено на "Информационно обслужване" (а сключените дотогава договори с други фирми - прекратени). През 2020 г. коронавирусът ни принуди да направим първи плахи стъпки към реалното въвеждане на е-система - с даването на възможност джипитата да издават електронни направления за PCR тест. В края на годината бяха въведени и електронните рецепти, но едно е да ги въведеш на теория, а съвсем друго - на практика, така че към момента малцина пациенти са ги ползвали. 2021 г. все пак дава известни надежди, че най-накрая ще станем свидетели на реална, а не само за пред камерите, първа стъпка към истинско е-здравеопазване - с която пациентите ще получават електронни направления не само за PCR тест, а и за всички други заболявания, и няма да носят на хартия предписаната им от лекаря рецепта, а с един код ще могат да закупят нужните им лекарства. Електронното досие пък, представено тези дни от здравния министър като готово, мнозинството български граждани засега ще го гледат предимно по телевизора, защото е достъпно само с електронен подпис, а само 2-3% от хората го имат.

Е-направление

"Електронното направление вече е факт. За по-малко от две седмици успяхме да обхванем около 50% от общопрактикуващите лекари, които издават електронно направление", рапортува бодро зам. здравният министър Жени Начева в средата на декември м.г. Към днешна дата данните са без промяна - само половината джипита у нас имат нужния софтуер и умения да издават е-направления. По тази причина електронно насочени за тестове към момента са около 30 хиляди души. Зам.-председателят на Българския лекарски съюз д-р Николай Брънзалов коментира пред "Сега", че лекарите издават е-направления, но не всички лаборатории ги приемат. "Знам само за една верига лаборатории, които приемат електронни направления. Останалите си искат хартията", заяви той.

Хартията е не просто разкарване. "В момента 20% от направленията или се губят или не отиват у хората. Електронното им издаване ще оптимизира този процес и ще доведе до по-голям контрол и ефективност", отбеляза пред "Сега" и председателят на сдружението на общопрактикуващите лекари в София Георги Миндов.

За хилядите болни от COVID-19 възможността да получат е-направление за безплатен тест (при наличие на два симптома) определено е огромно облекчение. То обаче за момента остава ограничено само за изследвания, свързани с COVID-19. Тази седмица здравният министър проф. Костадин Ангелов обяви, че до края на март е-направления ще се издават и за всички останали диагностични процедури в доболничната медицинска помощ. Но поживем, увидем.

Е-рецепта

В средата на декември м.г. за "факт" бе обявена и електронната рецепта. За нейното въвеждане обаче не е достатъчен подготвеният от "Информационно обслужване" софтуер. Разработеният от тях модул е съвсем различен от аптечния софтуер, както и от този на лекарите, така че сега трябва да се мине през целия процес на тяхната синхронизация, който не е никак лесен.

Зам.-министър Начева обяви, че засега 5 аптечни вериги работят с е-рецепта, а според данни на фармацевтите тя може да се ползва от 500 аптеки в цялата страна. Лекарите обаче свидетелстват, че това изобщо не е така. "Електронните рецепти не са тръгнали, аптеките отказват да ги изпълняват", коментира д-р Георги Миндов. По думите му софтуерът на лекарите е готов и всички те могат да издават е-рецепти, но аптеките не са готови със свързването на техния софтуер към националния модул. "Аз самият още не съм издал нито една електронна рецепта. Мога, но как ще ви обслужат в аптеката?", пита той. "Възможно е да има единични аптеки, които да изпълняват рецепти по електронен начин, но това е експериментално. За момента няма смисъл да измъчваме хората и да им издаваме електронни рецепти, а после те да обикалят града, за да търсят аптека, която да ги изпълни", коментира медикът. По думите му не е ясно и доколко всичките му колеги са запознати с особеностите по издаването на електронна рецепта.

Д-р Брънзалов потвърждава думите на колегата си. В неговата практика всички рецепти вече са електронни, но едновременно с това той ги пише и на хартия, защото в противен случай аптеките не ги изпълняват. "Как може всичко с лекарския софтуер да е наред, а с аптекарския да не е?! Явно има хора, които са срещу е-здравеопазването", смята зам.-шефът на БЛС.

Проверка на "Сега" откри две вериги аптеки в София, които заявиха, че работят с е-рецепти - в столичния квартал "Бели брези" и в центъра на ул. "Цар Иван Шишман". Фармацевтите там първоначално не бяха сигурни дали приемат е-рецепти, но след като се консултираха с колегите си, съобщиха, че могат да обслужват такива - което е знак, че до този момент не са изпълнявали електронни рецепти. "Наши колеги в София са изпълнявали вече, ние още не сме получавали е-рецепти, но имаме готовност, осъществимо е", коментираха от аптека на една от веригите в Кюстендил. В останалите фармации, в които проверихме, приемат само хартиени рецепти.

Данните на МЗ също са красноречиви - едва 1218 са издадените електронни рецепти, като те идват от 206 лични лекари. "Няма интеграция между софтуера на "Информационно обслужване" и аптеките и министърът знаят това", казва и Николай Костов, председател на Сдружението на собствениците на аптеки. "Това е доста сложен и дълъг процес, на софтуерните фирми им трябва време", коментира той. Проблем според него е и това, че въпросните фирми (около 4-5) постоянно искат допълнителни средства заради непрекъснатата работа по синхронизирането. "Министерството дава задачи, без обаче да дава финансиране за тях", казва още Костов. Самият той не може да прогнозира кога реално всички аптеки ще заработят по новия начин, но смята, че крайният срок за това, записан в закона - 1 май, е реалистичен.

Е-досие

Във вторник здравният министър представи и следващата стъпка от е-здравеопазването - електронното здравно досие, достъпно на сайта на Националната здравно-информационна система www.his.bg. Подробно бе обяснено какво може да види пациентът - информация за личния му лекар, проведените прегледи, изписаната терапия, денталните прегледи, кръводаряването, имунизациите, електронните направления и рецепти и т.н.

Въпросното досие тепърва ще се надгражда - с епикризите на пациентите, с протоколите за скъпо струващи лекарства и направленията за специалист. Но от него най-голяма полза щеше да има, ако беше всеобщо достъпно. Оказва се, че за разлика от старото здравно досие, в което се събираше информация за лекарствата, терапиите, изследванията и т.н. по линия само на здравната каса и до което хората от години имат достъп с безплатен ПИК (персонален идентификационен код, който се издава от РЗОК или НАП), то за достъп до новото е-досие (което ще съдържа информация за всички изследвания и терапии) ще трябва квалифициран електронен подпис (КЕП). А за разлика от ПИК той освен разкарване изисква и пари. Не е ясно и колко джипита в момента имат електронен подпис. Засега изходът е при необходимост от сертификат за направена ваксинация срещу COVID-19 от 1 февруари той да се разпечатва от личния лекар - облекчение, но не електронно.

Половин хартиена рецепта, моля

Наскоро от БЛС излязоха с пояснения относно електронната рецепта, от които става ясно, че тя все още не може да се използва при всички случаи. Хранителните добавки например не влизат в обсега ѝ - за тях по принцип не се иска рецепта, но досега се записваха наред с другите лекарства. Занапред, ако медик реши да допълни терапията на пациент с хранителна добавка в допълнение към основната му терапия, следва да ги изпише на обикновена хартиена рецепта, тъй като в момента в системата липсва регистър на хранителните добавки.

Предписването и отпускането на медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели, които НЗОК плаща, също ще бъдат изписвани на хартиена бланка, както и всички продукти, регистрирани като изделия, които се продават свободно в аптеките (капки за нос, таблетки за смучене и др.), отново защото за тях към момента няма интегриран регистър.

АНЕКС

В края на декември 2020 г. Българският лекарски съюз и здравната каса подписаха Анекс към НРД 2020-2022. В него е включено и поетапното въвеждане на електронизацията на здравеопазването. Всеки модул, който ще бъде въвеждан, ще има възможност да се тества до три месеца, преди да влезе в сила. Въвеждането на електронното здравеопазване струва 12 милиона лв. и трябва да приключи в края на 2022 г.

✓ ЕС чертае тъмночервени и зелени зони за пътуване в Европа

Борисов е готов да въведе електронен сертификат за ваксинация, но другите не са

Европейският съвет приключи снощи с уклончиво съгласие, че на европейската карта трябва да се очертаят тъмночервени и зелени зони за пътуване в зависимост от интензивността на ковид-19 в различните държави. Но не бе постигнато съгласие за въвеждане на електронен сертификат за ваксинация.

"Паспортът за ваксиниране да е медицински документ, а не за пътуване на този етап", каза председателят на Европейския съвет Шарл Мишел. Гърция настояваше той да служи за отваряне на "зелена писта" за пътуващите, които на граничните пунктове да минават по-бързо за разлика от останалите граждани, от които ще се изисква тест и евентуално карантина. Много държави се противопоставиха, защото смятат, че това ще е форма на дискриминация в условията на недостигащи ваксини.

България е готова за дигитален паспорт и сертификат за ваксинация, заяви след срещата премиерът Бойко Борисов: "Ние като държава сме готови и с дигитален паспорт, сертификат за ваксинация, но аз мисля, че това много трудно ще стане, защото по отношение на единния пазар имаме свободно движение на хора. Да, всяка държава членка сигурно ще приложи някакви механизми за допускане на други граждани в своята страна, но към момента все още не мисля, че ще се вземе такова решение."

По повод ограничителните мерки европейските лидери заявиха, че границите трябва да останат отворени, но призоваха за ограничаване на пътуванията, които не са от първостепенно значение.

Европейската комисия предложи въвеждането на "тъмночервени зони" с особено силно разпространение на ковид-19 на картите за следене на заразата, заяви председателят на комисията Урсула фон дер Лайен. "За да идентифицираме области с висок риск, трябва да предефинираме картографирането. Затова предлагаме да се въведе нова категория "тъмночервени зони", което ще показва, че в тях вирусът циркулира на много високи нива. От хората, които идват от тези зони, може да се изисква да си направят тест преди отпътуване, както и да бъдат поставени под карантина при пристигането им. Това е в рамките на ЕС. Предвид изключително сериозната здравна обстановка, всички маловажни пътувания трябва силно да бъдат ограничавани както в самите страни, така и през границите."

Борисов за пореден път се възползва, за да възхвали себе си на фона на останалите европейски лидери. Той каза, че настоящият подход за борба с ковид-19 у нас с мобилизация на обществото, спазване на дистанция и взимане на мерки, е правилен и изтъкна, че в България мерките са изключително либерални на фона на останалите държави. Премиерът каза още, че ваксинационният план в страната се осъществява по най-разумния и балансиран начин, като се гарантира, че получилият първата доза от ваксината ще получат и втората такава.

Държавните и правителствените ръководители на страните от ЕС стигнаха до извода, че трябва да бъдат приложени ограничения за несъществени пътувания и те да бъдат крайно не препоръчителни. Фон дер Лайен показа, че пътуванията през границите в ЕС, както и в европейските държави, трябва да бъдат само с основателна цел, особено за запазване на действието на единния пазар. В следващите дни ЕК ще предложи мерки за границите, така че да се избегне безцелното им затваряне, поясни тя.

Шарл Мишел отбеляза, че мерките трябва да бъдат гъвкави и когато се налага, да бъдат допълнително затягани. По неговите думи ЕС настоява сроковете за доставка на ваксините да се спазват и имунизацията да се ускори.

Фон дер Лайен и Мишел посочиха, че с решението на Съвета на ЕС от последните часове става възможно взаимното признаване на данните от антигенни тестове и по метода PCR. Те допълниха, че предстои да се уточни общ набор от данни, които да се съдържат в удостоверенията за поставена ваксина.

Мениджър

✓ Оперативният щаб ще поиска още 3 месеца удължаване на извънредната епидемична обстановка

Националният оперативен щаб ще предложи на Министерския съвет извънредната епидемична обстановка да се удължи с три месеца. Това съобщи министърът на здравеопазването проф. Костадин Ангелов по време на заседание на парламентарната комисия по здравеопазване.

"Има лоши тенденции, свързани с новия щам, който се разпространява много по-лесно и много по-бързо. Ако това се случи в България, а според наши предварителни данни, с голяма вероятност допускаме, че вече е тук, би поставило пред изключително сериозна опасност бъдещите протипоепидемични мерки. В държавите с приложени строги противоепидемични мерки резултатите не са много добри", добави той.

"Мерките ще бъдат продължени и след 31 януари, но част от тях може да се отхлабят - в областта на образованието, на здравеопазването, на спорта и на културата", поясни министър Ангелов.

Той коментира и изпълнението на Националния ваксинационен план. Според министъра той се изпълнява добре, с изключенията, които бяха обществено огласени и за които са наложени санкции.

"Когато първите 35 хиляди дози ваксина пристигнаха в България, сериозно обсъждахме дали всички те да бъдат направени като първа доза или да гарантираме и втора доза от тях", обясни здравният министър.

По думите му, анализирайки ситуацията с регулярността на доставките и стъпвайки на минал опит, е допусната възможността, че може да има забавяне на доставките. "Оказахме се прави", посочи министър Ангелов и обясни, че ако всички първоначално получени дози са били приложени веднага, сега 17 хиляди българи нямаше да могат да получат втората доза от ваксината. Заради забавяне на доставките от първата фирма в Италия, например, сериозно е нарушен ваксинационният план и втората доза не може да се направи навреме, което компрометира изграждането на имунитет. Това, на практика, е провал на ваксинацията", добави още той.

Когато се регистрира и третата ваксина - от екипа в Оксфорд, очакваме много големи доставки в България и ще започнем да ваксинираме масово, допълни министър Ангелов и посочи, че до края на този месец се очаква да има решение за третата ваксина.

✓ От юли крайните снабдителни няма да купуват ток на преференциални цени от производители

От 1 юли 2021 г. крайните снабдителни няма да изкупуват електрическа енергия по преференциални цени от производители на електрическа енергия от възобновяеми енергийни източници, произведена от централи с обща инсталирана електрическа мощност от 500 kW до 1 MW. Това записва окончателно парламентът с промени в Закона за енергетиката, предава БТА.

В срок до 31 май 2021 г. г. производителите сключват с Фонд "Сигурност на електроенергийната система" договор за компенсиране с премия за произведените от тях количества електрическа енергия до размера на определеното им нетно специфично производство, въз основа на което е определена преференциалната цена. Договорите влизат в сила от 1 юли т.г.

Премията се определя всяка година от КЕВР в срок до 30 юни като разлика между определената до влизането в сила на този закон преференциална цена, съответно актуализираната преференциална цена на обекта, и определената за този период прогнозна пазарна цена за електрическа енергия, произведена от възобновяеми източници в зависимост от първичния енергиен източник.

Фондът уведомява обществения доставчик за сключените договори за компенсиране с премия. Тя се предоставя до изтичане на срока по съответния договор за дългосрочно изкупуване или договор по Закона за енергията от възобновяеми източници, подписани до влизането в сила на този закон технически споразумения, свързани с експлоатацията на преносни газопроводи от и към трети държави, сключени от оператор на газопреносна мрежа до влизането в сила на този закон, остават в сила, доколкото не противоречат на българското законодателство, правото на Европейския съюз и приложимите решения на КЕВР.

Междуправителствени споразумения с трета държава във връзка с експлоатацията на преносен газопровод или добивна газопроводна мрежа, сключени преди влизането в сила на този закон, остават в сила до влизането в сила на последващо споразумение между Европейския съюз и третата държава.

"Направихме добри неща, те ни дават предимство да изпълним целите си до 2030 г.", коментира председателят на енергийната комисия Валентин Николов, след приемането на текстовете. Той подчерта, че България е една от малкото държави, които дават дефиниция на термина "зелен водород" и урежда, на базата на газовата директива, отношенията си с трети държави, от една страна, и от друга - с ЕК, за да се насърчи производството на водород и алтернативни източници.

✓ Отпадат търговете за студен резерв

Народното събрание одобри на второ четене промените в Закона за енергетиката, с които отпадат търговете за студен резерв на електроенергия. Текстовете предвиждат Електроенергийният системен оператор да осигурява необходимите резерви чрез сключване на договори за допълнителни услуги на пазарен принцип - след проведен търг, предава БТА.

Според приетите разпоредби производителите с обща инсталирана мощност от 500 киловата до 1 мегават ще могат да предлагат електроенергията си на свободния пазар. С промените от 1 януари 2021 година се премахва задължителна пет процентна вноска към Фонд "Сигурност на електроенергийната система" за новите ВЕИ проекти.

В началото на дебата Рамадан Аталай от ДПС определи предложенията на парламентарната му група като "сериозна реформа в енергетиката". Сред тях бе и предложението НЕК да не изпълнява функцията си на обществен доставчик. Впоследствие Аталай оттегли предложенията на парламентарната група и мотивира действието си с отказа от подкрепа за тях по време на заседанието на парламентарната комисия по енергетика. Рамадан Аталай припомни, че в срок до 1 юли 2021 г. трябва да имаме пълна либерализация на пазара, с което и мотивира предложението за НЕК.

"Без пълна либерализация на пазара, търгове за капацитет, няма да има", заяви Валентин Николов от ГЕРБ. Той изтъкна, че не това е начинът, тези промени да бъдат правени с предложения за промени между първо и второ четене на законопроекта и настоя за широко обществено обсъждане.

От БСП Таско Ерменков заяви, че предложенията на ДПС, са в унисон с управленската политика на ГЕРБ в областта на енергетиката. Той посочи, че е удовлетворен от факта, че мнозинството в тази зала, явно е възприело идеята, че в края на мандата подобни реформи биха били нелегитимни.

С приетите разпоредби се въвежда ангажимент за отбелязване на така нар. "Стандартизиран товаров профил". Валентин Николов от ГЕРБ обясни, че с въвеждането на този профил всички електроразпределителни дружества се задължават да го обозначат във фактурите, които изпращат на своите клиенти. По думите му, в зависимост от този профил всеки един потребител на електрическа енергия в България ще може да си избере доставчик. "Това е още едно действие с цел либерализацията на пазара не само на едро, но и на дребно", отбеляза депутатът.

С приетите текстове се разширява обхватът на финансиране от "Фонд сигурност на електроенергийната система". По думите на Николов, това става чрез плащанията на лихви от кредитиращи институции, а не само банки. "Ще може да се формира един финансов ресурс, който ще се инвестира в енергийна ефективност и възобновяеми източници. От този финансов ресурс ще могат да се възползват всички български граждани", добави той, след което уточни, че желаещите ще трябва да отговорят на изисквания, определени в наредба на Министерския съвет.

С приетите промени в Закона за енергетиката в допълнителните разпоредби се дефинира понятието "зелен водород" като: "водород, получен чрез електролиза или други технологии, използващи възобновяеми енергийни източници", както и понятието "междусистемен газопровод". Валентин Николов обобща, че така се дава възможност България да изпълни своите цели до 2030 г., свързани с декарбонизацията и изтъкна, че страната ни е една от малкото държави, която дава дефиниция на термина "зелен водород".

По предложение на Валентин Николов в Закона за енергетиката се правят промени, с които се гарантира спазването на разпоредбите на евродиректива за газовата инфраструктура до и от трета държава, с което се гарантира, че правилата, които се прилагат за преносните газопроводи, свързващи две или повече държави в ЕС, ще се прилагат и по отношение на преносните газопроводи от и до трети страни.

✓ Предизборната кампания стартира на 5 март

Предизборната кампания за парламентарните избори започва на 5 март. Това става ясно от хронограмата за предстоящите избори, която по-рано вчера ЦИК прие. В нея са разписани всички дати и срокове за провеждането ѝ, които вече са публикувани на сайта на комисията. Според указанията в хронограмата:

До 5 февруари областните управители трябва да насрочат консултации за сформирани на районните изборителни комисии. В същия срок ЦИК трябва да определи реда и условията за образуване на секции извън страната, както и размерът на възнагражденията на членове на секционните изборителни комисии.

До 7 февруари Министерски съвет трябва да приеме план-сметката за организацията на парламентарните избори, които ще се проведат на 4 април.

Също до 7 февруари ЦИК трябва да определи броят на мандатите за всеки многомандатен изборен район, като използва метода на най-големия остатък.

До 12 февруари комисията трябва да назначи всички Районни изборителни комисии, а до 17 февруари трябва да са ясни реда и условията за ползване на медийни пакети.

17 февруари е срокът, в който партиите и коалициите, участващи в парламентарния вот трябва да са подали документи за регистрация в ЦИК.

До 22 февруари пък инициативните комитети трябва да се регистрират пред РИК.

До 17 ч на 2 март партиите, коалициите и инициативните комитети регистрират в РИК кандидатските си листи. А до 3 март ЦИК трябва да определи чрез жребий номерата на партии и коалициите.

До 4 март ЦИК трябва да утвърди образците на бюлетините, а на 5 март стартира предизборната кампания.

До 9 март българите в чужбина, които желаят да гласуват, подават електронно заявление на сайта на ЦИК. Това е и срокът, в който РИК трябва да назначи секционните изборителни комисии.

До 13 март пък трябва да е ясно къде ще могат да гласуват българите в чужбина и колко секции ще се разкрият там.

20 март е срокът, в който изборители с трайни увреждания, които не им позволяват да отидат да гласуват в секцията си, подават заявление, че искат да гласуват с подвижна изборителна кутия в съответната община. Това е и срокът, в който изборителите с различен постоянен и настоящ адрес подават заявление за вписване в изборителния списък по настоящ адрес.

До 27 март ЦИК регистрира социологическите агенции, които ще правят екзитпол в изборния ден.

Предизборната кампания приключва в полунощ на 2 април.

Според хронограмата най-късно до 8 април ЦИК трябва да обяви получените гласове и разпределението на мандатите.

✓ Как се представиха българските пенсионни фондове през 2020 г.

Универсалните пенсионни фондове в България, в които се осигуряват над 3,8 млн. души, работещи у нас, са генерирали доходност за 2020 г. между 2,49% и -1,02%, показват данните на Комисията за финансов надзор и изчисления на Мениджър Нюз.

Трябва да се има предвид обаче, че тази доходност се изчислява на базата на данните за един пенсионен дял, предоставяни от КФН. Така в доходността не счита основен разход - еднократната такса, която фондовете отчисляват от всяка направена осигурителна вноска. От 2019 г. според изискванията на Кодекса за социално осигуряване тази такса може да е максимално 3,75% от направената вноска. Повечето фондове отчитат именно 3,75%, като някои от тях прилагат по-ниска такса за лоялни клиенти, които се осигуряват над 10 години във фонда например.

Ще припомним, че през 2020 г. държавата взе решение да увеличи минималната пенсия, както и тавана за максималната пенсия с 20% от началото на 2021 г. Също така всички останали пенсии ще бъдат увеличени с 5% от 1 юли 2021 г. За целта в бюджета на общественото осигуряване за 2021 г. са предвидени 6,15 млрд. лв. допълнителни трансфери от държавния бюджет за покриване недостига на приходи от осигуровки. Увеличението на тази сума спрямо бюджета за 2020 г. е 11%.

Как се представяха пазарите

Също така в рамките на 2020 г. водещият индекс на германската борса DAX се повиши с 5,8%, паневропейският показател отбеляза спад от 1,3%, американският борсов показател S&P500 се повиши с 19%, а индексът на българската борса SOFIX се понижи с 27% в рамките на 2020 г. Нискорисковите финансови инструменти като държавни и корпоративни облигации обаче са с рекордно ниска доходност. Например германските облигации с 10-годишен падеж са с отрицателна доходност от -0,52%. Традиционно те се предпочитат от пенсионните дружества, тъй като предоставят повече прогнозируемост и стабилност. Около 51% от активите на българските универсални фондове са инвестирани в държавни дългови инструменти, 12% - в корпоративни облигации и около 34% - в по-рисковите акции. Само 2% от активите на универсалните фондове са вложени в инвестиционни имоти.

През тази година за първи път активите на универсалните фондове надхвърлиха 14 млрд. лв.

Вижте как се представиха те:

Универсални фондове			
Пенсионно дружество	Доходност за 2020 г.	Брой клиенти*	Обща сума на активите* (млн. лв.)
ДСК-Родина	2.49%	624,218	2,493
Доверие	1.50%	979,908	3,598
Топлина	1.50%	89,488	182
Алианц България	1.42%	785,740	2,931
Съгласие	1.23%	408,258	1,504
Ен Ен	1.12%	344,751	1,498
ЦКБ-Сила	1.01%	329,593	1,299
Бъдеще	0.61%	204,500	365
Пенсионно осигурителен институт	-1.02%	76,589	153
Доброволни фондове			
Пенсионно дружество	Доходност за 2020 г.	Брой клиенти*	Обща сума на активите* (млн. лв.)
ЦКБ-Сила	3.59%	55,730	94
ДСК-Родина	3.05%	119,878	124
Топлина	2.72%	10,847	12

Доверие	2.57%	144,575	160
Ен Ен	2.06%	42,155	163
Съгласие	1.98%	51,742	91
Алианц България	1.88%	214,138	534
Бъдеще	1.01%	3,918	3
Пенсионно осигурителен институт	-3.39%	457	1
Професионални фондове			
Пенсионно дружество	Доходност за 2020 г.	Брой клиенти*	Обща сума на активите* (млн. лв.)
ДСК-Родина	2.49%	45,991	206
Съгласие	2.26%	44,919	201
Доверие	1.83%	69,520	284
Топлина	1.61%	19,658	56
Алианц България	1.47%	48,703	214
Ен Ен	1.21%	24,046	89
ЦКБ-Сила	0.97%	34,054	135
Бъдеще	0.24%	16,102	31
Пенсионно осигурителен институт	-0.55%	9,424	21
Източник: КФН, изчисления на Мениджър Нюз		*към края на септември 2020 г.	

✓ **Еврото остана над прага от 1,21 долара**

Курсът на еврото остана над прага от 1,21 долара, информираха германски финансови издания.

В междубанковата търговия тази сутрин единната европейска валута се разменяше за 1,2165 долара.

Европейската централна банка определи вчера референтен курс на еврото от 1,2158 долара.

✓ **Петролът продължава да поевтинява**

Цените на петрола се понижиха в ранната търговия в петък, отстъпвайки допълнително от достигнатите миналата седмица 11-месечни върхове, след като на пазара натезаха притесненията за спад в търсенето заради ограничителните мерки срещу разпространението на короанвируса в Китай, предаде Ройтерс.

Към 9:05 часа българско време цената на сорта Брент се понижи с 0,69 долара, или 1,23%, до 55,41 долара за барел, докато американският лек суров петрол WTI поевтиня с 0,71 долара, или 1,34%, до 52,42 долара за барел.

Възстановяването на търсенето на гориво в Китай даде тласък пазарите в края на миналата година, докато САЩ и Европа изоставаха. Този източник на подкрепа обаче започва да отслабва на фона на нарастващият брой на заразените с COVID-19 в азиатската страна.

Търговският център Шанхай отчете първите си случаи на местно предаване на вируса от два месеца насам, докато Пекин призова хората да не пътуват за посрещането на предстоящата Лунна Нова година.

Днес пазарът очаква официални данни на американската Енергийна информационна администрация за запасите от суров петрол на САЩ, след като данните на частния Американски петролен институт показаха изненадващо увеличение с 2,6 млн. барела за последната седмица при очаквания за спад от 1,2 млн. барела.

✓ **Ръст на борсите в Европа преди срещата на ЕЦБ**

Основните индекси на водещите фондови борси в Европа регистрираха предимно повишения в ранната търговия в четвъртък, подкрепени от надеждите за по-голям план за стимулиране на американската икономика под президентството на Байдън, предаде Ройтерс. Инвеститорите очакват заседанието на Европейската централна банка, по време на което ще бъдат представени подробности за икономическото здраве на Еврозоната.

Общият европейски индекс STOXX 600 отчете ръст от 1,95 пункта, или 0,47%, до 412,79 пункта, достигайки рекорден връх от февруари насам. Немският показател DAX напредна с 55,66 пункта, или 0,4%, до 13 977,03 пункта. Водещият индекс на Лондонската борса FTSE 100 се повиши с 5,5 пункта, или 0,08%, до 6 745,89 пункта. Френският измерител CAC 40 записа спад от 6,38 пункта, или 0,11%, до 412,79 пункта.

Американските и азиатските борсови индекси също регистрираха рекордни резултати, след като Джо Байдън подписа 17 указа, с които отмени част от политиките на Доналд Тръмп. В първия си ден като президент Байдън издаде изпълнителни заповеди за връщане на САЩ към Парижкото споразумение за климата и за задължително носене на маски във федералните сгради и на федерални земи.

„В последните няколко дни пазарите си отдъгнаха, като сега вече станахме свидетели и на мирен преход на властта от Тръмп към Байдън“, коментира Давал Доши от BCA Research.

Другото събитие, което следят инвеститорите, е предстоящата среща на Европейската централна банка. Очакванията са ЕЦБ да запази паричната си политика без промени, но да остави отворена вратичка за въвеждане на нови стимули, тъй като продължаващото бързо разпространение на COVID-19 в Европа помрачава икономическите перспективи.

Акциите на испанския оператор на телекомуникационни кули Cellnex поскъпнаха с 3,99%, а тези на Deutsche Telekom – с 0,69%, след като двете компании обявиха, че ще обединят бизнеса си с кули в Нидерландия.

Книжата на Electrolux поскъпнаха с 0,89%, след като Асоциация на производителите на домакински уреди (АНАМ) отчете ръст на доставките на домакински уреди с една пета през четвъртото тримесечие поради предизвиканото от пандемия търсене.

Повишения в САЩ

Основните индекси на Нюйоркската фондова борса регистрираха повишения в сряда, след като добрите корпоративни отчети и встъпването в длъжност на президента Джо Байдън обнадееха инвеститорите.

Промишленият индекс Dow Jones се повиши с 257,86 пункта, или 0,83%, до 31 188,38 пункта, завършвайки сесията близо до рекордна стойност. Широкообхватният показател Standard & Poor's 500 напредна с 52,94 пункта, или 1,39% до исторически връх от 3 851,85 пункта. Индексът на високотехнологичните дружества Nasdaq също достигна най-високото си равнище в историята, записвайки ръст от 260,07 пункта, или 1,97%, до 13 457,25 пункта.

Технологичният индекс бе подкрепен от поскъпването на акциите на Netflix скочиха с цели 16,85%, след като компанията за видео стрийминг съобщи, че е преминала прага от 200 млн. абонати. За последното тримесечие на 2020 г. Netflix отчете приходи от 6,64 млрд. долара спрямо 5,57 млрд. долара за същия период на предходната година, надминавайки с малко очакванията за приходи от 6,63 млрд. долара. Нетната печалба обаче е паднала до 542,2 млн. долара, или 1,19 долара за акция, спрямо 587 млн. долара, или 1,30 долара за акция, година по-рано.

Вчера Байдън положи клетва като 46-ия президент на САЩ. По време на речта си той призова американците да отхвърлят опитите за създаване на разделение и се ангажира да работи за благото на избирателите, които не са го подкрепили. Очаква се той да започне работа по предложения пакет от икономически стимули в размер на 1,9 трлн. долара възможно най-скоро.

„Движенията на борсите в сряда може са свързани в по-малка степен с встъпването в длъжност на Байдън, отколкото с новите резултати от сезона на отчетите.“, коментира Джим Полсен от Leuthold Group.

„Може би те просто са отражение на глобалното икономическо възстановяване, подкрепено от безпрецедентните стимули и вървящата ваксинация. При подобни условия пазарът може да върви нагоре независимо от това кой е президент“, добави той.

До момента 88% от компаниите от S&P 500, които вече са представили финансовите си резултати за тримесечието, са надминали очакванията на анализаторите, сочат данни на Bank of America.

Инвеститорите очакват и данните на Министерството на труда за подадените молби за помощ за безработица през последната седмица, като икономистите анкетирани от Dow Jones, очакват бройката на заявленията да бъде 925 хил.

Оптимизъм в Азия

Основните индекси на водещите фондови борси в Азиатско-тихоокеанския регион записаха предимно повишения в четвъртък, следвайки оптимизма на Уолстрийт, породен от встъпването в длъжност на президента Джо Байдън, предаде Маркетоуч.

Надеждите са, че администрацията на Байдън ще предприеме повече мерки за стимулиране на американската икономика, което от своя страна ще ускори възстановяването в ориентирания към износа азиатски регион.

Водещият индекс на Токийската фондова борса Nikkei 225 се повиши с 233,6 пункта, или 0,82%, до 28 756,86 пункта, след като Японската централна банка остави без промяна паричната си политика. ЯЦБ обаче понижи прогнозата си за представянето на японската икономика през фискалната година, приключваща на 31 март, от спад с 5,5% на свиване с 5,6%.

Същевременно с това японското финансово министерство съобщи, че износът на страната е нараснал с 2% на годишна основа през декември, което е първият ръст на показателя от 25 месеца насам. Резултатът се дължи основно на икономическото възстановяване на Китай.

В континентален Китай бенчмаркът Shanghai Composite напредна с 38,17 пункта, или 1,07%, до 3 621,26 пункта, докато по-малкият показател Shenzhen Composite отчете ръст от 36,82 пункта, или 1,53%, до 2 449,37 пункта. Хонконгският индекс Hang Seng се понижи с 34,71 пункта, или 0,12%, до 29 927,76 пункта.

Южнокорейският показател Kospi напредна с 46,29 пункта, или 1,49%, до 3 160,84 пункта.

В Австралия индексът ASX 200 се повиши с 53,3 пункта, или 0,79%, до 6 823,7 пункта.

У нас

Индексите на Българската фондова борса (БФБ) регистрираха предимно в ранната търговия. Основният бенчмарк SOFIX отчете ръст от 6,77 пункта, или 1,39%, до 495,50 пункта. BGBX40 напредна с 1,70 пункта, или 1,56%, до 110,41 пункта. BGTR30 се повиши със 7,71 пункта, или 1,48%, до 530,37 пункта. BGREIT записа ръст от 0,98 пункта, или 0,70%, до 141,32 пункта.

Cross.bg

✓ От февруари започва приемът на документи за компенсации на пуснатите в неплатен отпуск през януари

До края на месеца бюрата по труда ще работят допълнително, за да бъдат изплатени всички компенсации за декември на работниците от затворените бизнеси, съобщава министърът на труда и социалната политика Деница Сачева в профила си във Facebook.

Служителите на Агенцията по заетостта ще се включат освен в обработката на получените при тях документи, но и на служебно пренасочените от бюра по труда с по-голяма натовареност. Забавянето в изплащането е както заради големия брой заявки, така и заради множество пропуски или грешки в подадените от работодатели и работници документи, включително в данните за банковите им сметки. Апелираме към тях да проверяват старателно за пълнотата и коректността на документите, които внасят в Агенцията по заетостта, за да бъдат обработвани и изплащани по-бързо дължимите суми, подчертава Сачева.

Тя добавя и че до момента са получени заявки за компенсиране с по 24 лв. на ден на 40 920 служители, като на част от тях вече са платени 3 084 000 лв. От февруари започва приемът на документи за компенсации на пуснатите в неплатен отпуск през януари. Те вече ще бъдат в размер на 75 на сто от осигурителния доход на съответния човек.

Документите се разглеждат от комисия в срок до 10 работни дни след подаването им, а резултатите се обявяват до 2 работни дни след взимане на решението. Това означава, че първите плащания по новия дизайн на мярката ще стартират в средата на февруари, посочва министърът на труда и социалната политика, казва още Сачева.

✓ Компенсаторни такси вече могат да се плащат и в пунктовете на националните доставчици на услуги

Компенсаторни такси вече могат да се плащат и в пунктовете на националните доставчици на услуги, където се заплащат пътни такси. Дружеството „Интелигентни трафик системи“ АД успешно премина интеграцията със системата на Агенция „Пътна инфраструктура“ и получи правото да събира компенсаторни такси.

Другият партньор на Агенция „Пътна инфраструктура“ в събирането на пътни такси - „Диджитал Сمارт Инфраструктура“ АД, приключи първия етап от интеграцията за събиране на компенсаторни такси и предстоят изпитвания в тестова и продукционна среда.

До този момент компенсаторна такса можеше да бъде платена само на място при мобилните екипи на НТУ чрез POS терминал с дебитна или кредитна карта или по банков път. Възможността за доброволно плащане на компенсаторна такса чрез пунктовете за продажба на националните доставчици на услуги е предвидена в Закона за пътищата. По този начин потребителите ще могат по-бързо, по-лесно и на повече места да платят компенсаторна такса и да избегнат налагането на по-голяма санкция.

При движение по републиканската пътна мрежа без платена пътна такса - електронна винетка или тол такса, както и при грешно декларираните данни за ППС на нарушителите се дава възможност да платят компенсаторна такса. По този начин собственикът или водачът на превозното средство, с което е извършено нарушението се освобождава от административно-наказателна отговорност. Нарушителите се санкционират от контролния орган Агенция „Пътна инфраструктура“, чрез електронен фиш, който се обработва и издава в отсъствието на водача или на пътя в момента на установяване на нарушението от специализираните екипи на НТУ.

Електронният фиш е документ за наложена глоба за движение по републиканската пътна мрежа без платени пътни такси, установено чрез стационарните контролни рамки. Той се издава на собственика на превозното средство, вписан в документите за неговата регистрация. В 14-дневен срок след получаване на електронния фиш, нарушителите също имат право да платят компенсаторна такса, за да избегнат по-висока санкция и прекратяване на административно-наказателна процедура.

Размерът на компенсаторните такси в зависимост от типа на превозното средство е:

Лек автомобил до 3,5 т	70 лв.
Товарен автомобил над 3,5 т до 12 т	150 лв.
Товарен автомобил над 12 т с 2-3 оси	450 лв.

Товарен автомобил над 12 т с 4 и повече оси	750 лв.
ППС за превоз на пътници с повече от 8 места до и над 12 т	150 лв.

Ако не платят компенсаторна такса, на нарушителите се налага акт за установяване на административно нарушение и глоба от 300 лева за леките автомобили и от 750 лв. до 3000 лв. при тежкотоварни превозни средства над 3,5 т в зависимост от масата на превозното средство и броя оси.

Компенсаторна такса може да се плати и по банков път, като в платежното нареждане се посочва номерът на електронния фиш. Сметката на Национално тол управление за отчитане на плащания по банков път на санкции е IBAN : BG 50 BNBG 9661 3100 1658 01.

Проверка за издадени електронни фишове може да се направи на сайта www.bgtoll.bg от бутона „Проверка за нарушения“. Справката може да бъде извършена след въвеждането на регистрационния номер на автомобила и ЕГН на собственика на превозното средство или ЕИК, ако автомобилът е регистриран чрез юридическо лице. Статусът на нарушението може да бъде проверен и при връчен електронен фиш като се посочи номерът на нарушението и личните данни на собственика. В актуализираната версия на сайта www.bgtoll.bg, която се предвижда да заработи до края на март 2021 г., потребителите ще да могат плащат компенсаторни такси и онлайн по примера на плащането на е-винетки и маршрутни карти.

✓ Теми и гости в сутрешните блокове на телевизите

БНТ, „Денят започва“

- Какви са нагласите на избирателите за предстоящите парламентарни избори? Колко и кои партии се очаква да влязат в парламента - последни данни на Галъп Интернешънъл;
- Защо парламентарната комисия по енергетика отхвърли предложенията на ДПС за промени в закона за енергетиката - гост депутатът Рамадан Аталай;
- Как се справяме с пандемията и има ли риск от ново повишаване на натиска върху здравната система - гост директорът на Александровска болница проф. Борис Богов;
- Реакции и действия на бизнеса след заявката на властите за удължаване на мерките;
- По зрителски сигнал - защо жителите на видинските общини Ново село и Брегово периодично остават без ток и какви щети отчитат домакинствата?;
- Къде у нас любителите на дрифтенето могат да упражняват законно атрактивното си хоби;

Нова телевизия, „Здравей България“

- Пореден епизод с безразборна стрелба. Тийнейджърско парти с изстрели в произволни посоки;
- Трябва ли и в България да се въведат като задължителни скъпите маски с по-висок клас на защита? Да умножаваме ли всичко по 7 при настъпването на новата мутация у нас? Гост - професор Ива Христова;
- В шахтата на давността. Ще се размине ли без наказание случаят с жената, която оцеля по чудо след падане в асансьор?

✓ Преглед на печата

Водещи заглавия на първите страници

- в. 24 часа - Първа копка за "Козлодуй 2" с реактор от "Белене" най-рано след 3 г.;
- в. Монитор - 300 млн. лв. крие на година интернет търговията;
- в. Телеграф - Половин клас на чина, другите пред таблета;
- в. Труд - Британският щам - кошмар за Европа;

Водещи заглавия на вътрешните страници

- в. 24 часа - Февруари: Връщат в училище и 5-и клас, мислят до края на месеца за ресторантите;
- в. 24 часа - Безлихвени кредити за енергийна ефективност;
- в. 24 часа - Касови бележки в магазина - може на хартия или електронни по желание на клиента;
- в. Телеграф - Здравният министър проф. Костадин Ангелов предлага: членовете на СИК с маски и предпазни костюми;
- в. Телеграф - Сърби и гърци пълнят ски курортите;
- в. Труд - Слагат край на произвола на веригите;
- в. Труд - Плащаме с отпечатък или ириса на окоето;
- в. Труд - Обучават децата да стават бизнесмени;

Водещи интервюта

- в. 24 часа - Десислава Ахладова, министър на правосъдието: 9 жени са убити у дома за 3 месеца през 2020 г.;
- в. Монитор - Проф. Михаил Константинов, математик и експерт по избори: Консултациите при президента бяха за всичко друго, но не и за датата на вота;
- в. Телеграф - Финансистът Любомир Дацов: Поне няколко месеца ще се разплащаме и в лева, и в евро;
- в. Труд - Симеон Николов, експерт по международна сигурност пред "Труд": Ние сме първото поколение по обратния път на човешката еволюция;

Водещи анализи

- в. 24 часа - Срамната игра срещу президента Стоянов - той загуби с малко, а десницата завинаги;
- в. Монитор - Потайностите на е-търговията;
- в. Телеграф - Рисковете на хоум офиса;

- в. Труд - Ковид-паспортът е решение, а не проблем;
- в. Сега - Новият генерал на народа си няма армия за победа;
- в. Сега - Дигиталният монопол ражда реален терор;
- в. Сега - Е-здравеопазването засега е само по телевизията.

✓ Предстоящи събития в страната на 22 януари

София

- От 09.00 ч. ще се проведе заседание на Народното събрание.
- От 10.00 ч. ще се проведе безплатен уебинар на тема: „Какво е нужно за намаляване на риска от кибер атаки през 2021. Ефективен отговор със SOAR и Threat Intelligence“.
- От 13.00 ч. директорът на Националния център по заразни и паразитни болести проф. д-р Тодор Кантарджиев ще изнесе онлайн лекция на тема: „Ваксини, имунизации: от основните принципи към новите разработки. Ваксини срещу COVID-19“.
- От 19.30 ч. в Нов театър НДК ще бъдат представени Чудомирщини.
- От 19.30 ч. на сцена "Дарида" ще се проведе визуален танцов пърформънс.

Видин

- От 09.30 ч. в залата на ОбС - Видин Постоянната комисия по общинска собственост ще проведе заседание.
- От 11.00 ч. в залата на ОбС - Видин Комисията по здравеопазване и социални дейности ще проведе заседание.

Габрово

- От 18.00 ч. в музея на Хумора и сатирата ще бъде открита изложбата на Невена Екимова.

Добрич

- От 10.00 ч. във "Фейсбук" страницата на Младежки център - Добрич ще се състои работилница у дома.
- От 14.00 ч. във "Фейсбук" страницата на Младежки център - Добрич ще се състои събитието "Танцувайте хорце от сърце".

Стара Загора

- От 11.00 ч. в сградата на ансамбъл "Загоре" ще се проведе конкурс за оркестранти.

Шумен

- От 14.00 ч. в зала "Проф. Венета Вичева" ще се проведе обществено обсъждане за поемане на дългосрочен дълг.

Всички досегашни броеве на "ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ" от началото на 2020 г. до днес може да намерите на адрес: <http://bica-bg.org/?p=5966> В секция МЕДИИ/ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ на уебсайта ни е запазен и пълен архив на изданията от 2011 г. до 2019 г.